

Határozatok Tára

T-612/17. sz. ügy

Google LLC, korábban Google Inc.

és

Alphabet, Inc.

kontra

Európai Bizottság

A Törvényszék ítélete (kibővített kilencedik tanács), 2021. november 10.

„Verseny – Erőfölénnyel való visszaélés – Általános termékkeresés és specializált termékkeresés az interneten – Az EUMSZ 102. cikkbe és az EGT-Megállapodás 54. cikkébe ütköző jogsértést megállapító határozat – Erőátviteli hatás útján történő visszaélés – Érdemeken alapuló verseny vagy versenyellenes magatartás – A versenytársak által valamely erőfölényben lévő vállalkozás olyan szolgáltatásához való hozzáférés feltételei, amelynek igénybevétele ténylegesen nem helyettesíthető – Az eredmények olyan megjelenítése az erőfölényben lévő vállalkozás által, amely előnyben részesíti a saját specializált keresőszolgáltatásának eredményeit – Hatások – Kontrafaktuális forgatókönyv felvázolásának szükségessége – Hiány – Objektív igazolások – Hiány – Bizonyos körülményekre tekintettel történő bírságkiszabás lehetősége – Bírságkiszabási iránymutatás – Korlátlan felülvizsgálati jogkör”

1. *Megsemmisítés iránti kereset – A jogszerűség vizsgálata – Szempontok – A Bizottság által versenyügyben hozott határozatok – Figyelembe veendő elemek – A megtámadott határozatot megelőzően és azt követően keletkezett bizonyítékok – A közigazgatási eljárásban, illetve első alkalommal a megsemmisítés iránti keresetben előterjesztett bizonyítékok – Bennfoglaltság*
(EUMSZ 101., EUMSZ 102., EUMSZ 261. és EUMSZ 263. cikk)

(lásd: 129-131. pont)

2. *Európai uniós jog – Elvek – Alapvető jogok – Az ártatlanság vélelme – Versenyfelügyeleti eljárás – Alkalmazhatóság*
(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 48. cikk, (1) bekezdés)

(lásd: 132. pont)

3. *Verseny – Közigazgatási eljárás – Jogsértést megállapító bizottsági határozat – A jogsértésnek és a jogsértés időtartamának a Bizottságra háruló bizonyítása – A bizonyítási*

teher terjedelme – A jogsértés fennállásának bizonyításához elegendő bizonyítékokon alapuló határozat – A jogsértés megtörténtét vitató vállalkozások bizonyítási kötelezettsége (EUMSZ 102. cikk)

(lásd: 133., 134. pont)

4. *Megsemmisítés iránti kereset – Az uniós bíróság hatásköre – Igazgatási aktus indokolásának értelmezése – Korlátok (EUMSZ 263. és 264. cikk)*

(lásd: 135. pont)

5. *Erőfölény – Visszaélés – Fogalom – Azon magatartást jelentő objektív fogalom, amely alkalmas arra, hogy befolyásolja a piac szerkezetét, és amelynek hatása a verseny fenntartásának vagy fejlődésének korlátozása – Az erőfölényben lévő vállalkozásra háruló kötelezettségek – Az egyedül az érdemeken alapuló verseny működése (EUMSZ 102. cikk)*

(lásd: 150–157. pont)

6. *Erőfölény – Visszaélés – Erőfölény másik piacra való kiterjesztése – Az internetes általános keresés piacán fennálló erőfölény – Olyan magatartások, amelyek az erőfölényben lévő vállalkozás ár-összehasonlító szolgáltatását előnyben részesítik, a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatásokat pedig hátrányosan kezelik – Visszaélésszerű jelleg – Értékelési szempont – Az érdemi verseny körébe tartozó minőségi javulást képező magatartások – Hiány – Az általános keresőmotor alapjául szolgáló infrastruktúra nyitott jellegével összhangban lévő magatartás – Hiány (EUMSZ 102. cikk)*

(lásd: 158-189., 193-197. pont)

7. *Bírósági eljárás – Beavatkozás – A felperes által fel nem hozott jogalap – Elfogadhatatlanság (A Bíróság alapokmánya, 40. cikk, (4) bekezdés és 53. cikk, (1) bekezdés; a Törvényszék eljárási szabályzata, 142. cikk, (3) bekezdés)*

(lásd: 191., 192. pont)

8. *Erőfölény – Visszaélés – Erőfölény másik piacra való kiterjesztése – Az internetes általános keresés piacán fennálló erőfölény – Olyan magatartások, amelyek az erőfölényben lévő vállalkozás ár-összehasonlító szolgáltatását előnyben részesítik, a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatásokat pedig hátrányosan kezelik – A szolgáltatásnyújtás megtagadásától eltérő visszaélés (EUMSZ 102. cikk)*

(lásd: 212-249., 285., 287., 290., 292., 314., 315., 351. pont)

9. *Erőfölény – Visszaélés – Fogalom – Azon magatartást jelentő objektív fogalom, amely alkalmas arra, hogy befolyásolja a piac szerkezetét, és amelynek hatása a verseny fenntartásának vagy fejlődésének korlátozása – Versenyellenes szándék létezése bizonyításának szükségessége – Hiány*
(EUMSZ 102. cikk)

(lásd: 255., 257., 262. pont)

10. *Erőfölény – Visszaélés – Versenyellenes hatás – Az internetes általános keresés piacán fennálló erőfölény – Olyan magatartások, amelyek az erőfölényben lévő vállalkozás ár-összehasonlító szolgáltatását előnyben részesítik, a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatásokat pedig hátrányosan kezelik – Olyan magatartások, amelyek versenyellenes hatásokat gyakorolhatnak a piacra – Kontrafaktuális forgatókönyv felvázolásának szükségessége – Hiány*
(EUMSZ 102. cikk)

(lásd: 369., 372., 373., 376-378., 419. pont)

11. *Erőfölény – Visszaélés – Versenyellenes hatás – A Bizottságra háruló bizonyítási teher – A lehetséges hatás elégséges jellege – Az internetes általános keresés piacán fennálló erőfölény – Olyan magatartások, amelyek az erőfölényben lévő vállalkozás ár-összehasonlító szolgáltatását előnyben részesítik, a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatásokat pedig hátrányosan kezelik – Az érintett piacokra gyakorolt hatás – Az erőfölényben lévő vállalkozás általános eredményoldalairól a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalom átfogó visszaesése – Az erőfölényben lévő vállalkozás olyan magatartása, amely a versenytársainak egyetlen kategóriáját érinti – Hatás hiánya – A megegyező hatékonyságú versenytárs kritériumának alkalmazására vonatkozó kötelezettség – Hiány*
(EUMSZ 102. cikk)

(lásd: 382-394., 406., 414., 417., 438-443., 454., 501., 504-506., 523., 537., 538., 541. pont)

12. *Erőfölény – Az érintett piac – Meghatározás – Kétoldalú piac – Értékelési szempontok – Az internetes ár-összehasonlításra irányuló specializált keresés piaca, amely az ár-összehasonlító szolgáltatásokat foglalja magában, anélkül hogy a kereskedelmi platformok azok közé tartoznának – Eltérő felhasználói igényeknek megfelelő szolgáltatások*
(EUMSZ 102. cikk; 97/C 372/03 bizottsági közlemény)

(lásd: 466-495. pont)

13. *Erőfölény – Visszaélés – Az internetes általános keresés piacán fennálló erőfölény – Olyan magatartások, amelyek az erőfölényben lévő vállalkozás ár-összehasonlító szolgáltatását előnyben részesítik, a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatásokat pedig hátrányosan kezelik – Objektív igazolás – Bizonyítási teher*
(EUMSZ 102. cikk)

(lásd: 551-555., 560-567. pont)

14. *Verseny – Bírságok – Összeg – Meghatározás – A Bizottság mérlegelési jogköre – Bíróági felülvizsgálat – Az uniós bíróság korlátlan felülvizsgálati jogköre – Terjedelem (EUMSZ 101., 261. és 263. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 31. cikk; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény)*

(lásd: 605. pont)

15. *Verseny – Uniós szabályok – Jogsértések – Szándékos vagy gondatlan elkövetés – Fogalom – Olyan vállalkozás, amelynek tudnia kellett magatartásának versenyellenes jellegéről – A Bizottság olyan korábbi határozatának hiánya, amely hasonló jogsértésre vonatkozott volna – Hatás hiánya (EUMSZ 101. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés)*

(lásd: 608., 616., 618. pont)

16. *Verseny – Közigazgatási eljárás – Jogsértést megállapító bizottsági határozat – A Bizottság olyan korábbi határozatának hiánya, amely hasonló jogsértésre vonatkozott volna – A büncselekmények és büntetések törvény általi meghatározottsága elvének megsértése – Hiány – A Bizottság a jogsértés megállapítását megelőzően azt tervezte, hogy az érintett vállalkozás részéről kötelezettségvállalásokat fogad el – Hatás hiánya – A bizalomvédelem elvének megsértése – Hiány (EUMSZ 101. cikk; Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 49. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés)*

(lásd: 619., 628-630., 634., 636-639. pont)

Összefoglalás

A Törvényszék a lényegét tekintve elutasítja a Google által a Bizottság azon határozata ellen benyújtott keresetet, amely megállapítja, hogy a vállalkozás visszaélt az erőfölényével, amikor a saját ár-összehasonlító szolgáltatását előnyben részesítette a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatásokhoz képest.

A Törvényszék helybenhagyja a Google-lel szemben kiszabott 2,42 milliárd euró bírságot

Az Európai Bizottság egy 2017. június 27-i határozatban¹ megállapította, hogy a Google LLC az Európai Gazdasági Térség (EGT) tizenhárom országában² visszaélt az általános internetes keresés piacán fennálló erőfölényével, amikor a saját ár-összehasonlító szolgáltatását – egy speciális keresési szolgáltatást – előnyben részesítette a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatásokhoz képest.

A Bizottság egyrészt úgy ítélte meg, hogy a Google általános keresőmotorjával indított termékkeresés eredményei kedvezőbben voltak elhelyezve és megjelenítve, amikor a Google ár-összehasonlító szolgáltatásának saját eredményeiről volt szó, mint amikor versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatásokból származó eredményekről volt szó. Másrészt, ez utóbbi

¹ Az EUMSZ 102. cikk és az EGT-Megállapodás 54. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39740 – „Google Search [Shopping]” ügy) 2017. június 27-én hozott C(2017) 4444 final bizottsági határozat.

² Belgium, a Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Svédország, az Egyesült Királyság és Norvégia.

eredmények esetében – amelyek egyszerű általános eredményekként, kék linkek formájában jelentek meg – ezáltal előfordulhatott, hogy az általános eredményoldalakon hátrébb sorolták őket egyes kiigazító algoritmusok, ellentétben a Google ár-összehasonlító szolgáltatásának eredményeivel. Ily módon a Google lényegében csökkentette az általános eredményoldalairól a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatások felé irányuló forgalmat, ezzel együtt növelve e forgalmat a saját ár-összehasonlító szolgáltatása felé (a továbbiakban: perbeli magatartás).

A Bizottság szerint e magatartás versenyellenes hatásokkal járt mind a termék-összehasonlításra irányuló specializált keresések tizenhárom nemzeti piacán, mind pedig az általános keresés tizenhárom nemzeti piacán.

A Bizottság, miután ily módon megállapította, hogy megsértették az erőfölénnyel való visszaélésnek az EUMSZ 102. cikkben és az EGT-Megállapodás 54. cikkében előírt tilalmát, a Google-lel szemben 2 424 495 000 euró összegű bírságot szabott ki, amelyből 523 518 000 eurót az anyavállalatával, az Alphabet, Inc.-vel egyetemlegesen kellett megfizetnie.

A Google és az Alphabet által e határozat ellen benyújtott keresetet a Törvényszék a lényegét tekintve elutasítja, helybenhagyva a Bizottság által kiszabott bírság összegét is.

A Törvényszék álláspontja

Először is, ami a perbeli magatartás versenyellenes jellegét illeti, a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy önmagában annak megállapítása, hogy valamely vállalkozás erőfölényben van – akár olyan mértékben is, mint a Google –, semmilyen módon nem kifogásolható az érintett vállalkozással szemben, még akkor sem, ha e vállalkozás azt tervezi, hogy terjeszkedni fog valamely szomszédos piacra. Az EUMSZ 102. cikk ugyanis az erőfölénnyel való „visszaélést” tiltja. Az erőfölényben lévő vállalkozást ebben az összefüggésben terhelő különös felelősséget az egyes ügyek sajátos körülményeire tekintettel kell értékelni, bizonyítva a verseny gyengülését.

Márpedig, tekintettel a Google általános keresőmotorja által az ár-összehasonlító szolgáltatások vonatkozásában generált forgalom jelentőségére, továbbá a felhasználók magatartására, akik általában az első eredményekre összpontosítanak, valamint az „eltérített” forgalom jelentős arányára és ténylegesen nem helyettesíthető jellegére, a Törvényszék megítélése szerint a perbeli magatartás ténylegesen olyan megkülönböztető bánásmódnak minősül, amely eltér az érdemeken alapuló versenytől, és a piaci verseny olyan gyengüléséhez vezethet, amely ellentétes lehet az EUMSZ 102. cikkel.

Ennek keretében a Törvényszék hangsúlyozza, hogy figyelembe véve a Google általános keresőmotorjának egyetemes jellegét, amely keresőmotor akként van kialakítva, hogy listázza mindazon eredményeket, amelyekben bármely lehetséges tartalmi elem előfordul, bizonyos értelemben a normálistól eltérő jelenségnek minősül az, ha a Google általános eredményoldalain egyetlen specializált eredménytípust, vagyis a Google saját eredményét helyezik előtérbe.

A Törvényszék ezenkívül kiemeli, hogy még ha a Google általános eredményoldala olyan jellemzőkkel is rendelkezik, amelyek egy „nélkülözhetetlen eszközhöz” közelítik azt abban az értelemben, hogy olyan elengedhetetlen szolgáltatásról van szó, amelynek vonatkozásában jelenleg nem áll rendelkezésre semmilyen tényleges vagy potenciális helyettesítő szolgáltatás, a perbeli magatartás a tényállási elemei vonatkozásában különbözik a valamely nélkülözhetetlen eszköz átengedésének megtagadásától. Ennélfogva a jelen ügyben nem alkalmazható az az

elemzés, amelyet a Bíróság az ilyen megtagadás vonatkozásában a Bronner ítéletében³ alakított ki.

A Törvényszék végül megjegyzi, hogy mivel a Google által alkalmazott megkülönböztető bánásmód az eredmények eredetétől függően, vagyis aszerint működik, hogy azok a Google saját összehasonlító szolgáltatásából vagy a versenytárs összehasonlító szolgáltatásokból származnak, ebből az következik, hogy a versenytárs összehasonlító szolgáltatások eredményei az elhelyezésük és a megjelenítésük tekintetében soha nem részesülhetnek ahhoz hasonló bánásmódban, mint amely a Google összehasonlító szolgáltatásának eredményeit illeti meg. Így a Google a saját összehasonlító szolgáltatását részesíti előnyben a versenytárs összehasonlító szolgáltatásokhoz képest, nem pedig az eredmények közül a legjobbat.

Másodszor, ami a perbeli magatartás által előidézett versenyellenes hatásokat illeti, a Törvényszék emlékeztet arra, hogy az erőfölénnyel való visszaélés akkor áll fenn, ha az erőfölényben lévő vállalkozás a rendes versenyt meghatározó eszközöktől eltérő eszközök alkalmazásával megakadályozza a verseny szintjének fenntartását vagy fejlődését. Ebben az összefüggésben az EUMSZ 102. cikk megsértésének alátámasztásához a Bizottság nem köteles bizonyítani, hogy az érintett magatartások tényleges kizorító hatásokkal jártak, mivel elegendő a potenciális hatások fennállásának bizonyítása.

E tekintetben a Törvényszék helybenhagyja a Bizottság azon következtetését, amely szerint a perbeli magatartás az ár-összehasonlításra irányuló specializált keresési piacon potenciálisan versenyellenes hatásokkal járhatott. Közelebbről, a Bizottság alátámasztotta egyrészt azt, hogy a Google általános eredményoldalairól származó forgalom vonatkozásában konkrét hatások állnak fenn a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatások hátrányára és a Google ár-összehasonlító szolgáltatásának előnyére, másrészt pedig azt, hogy a versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatások ezen oldalakról származó forgalma a teljes forgalmukon belül jelentős részt képezett, és azt nem lehetett olyan egyéb forrásokkal ténylegesen helyettesíteni, mint például a hirdetések (AdWords) vagy a mobil alkalmazások, vagyis a perbeli magatartásból az következhetett, hogy egyes versenytársak megszűnhetnek, a piaci innováció csökkenhet, és kisebb választék állhat a fogyasztók rendelkezésére, mindezek pedig a verseny gyengülésének jellemzői.

Ezzel szemben a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy a Bizottság nem támasztotta alá, hogy a Google perbeli magatartása akár csak potenciális versenyellenes hatásokkal is járt volna az általános keresés piacán, következésképpen pedig egyedül e piac vonatkozásában megsemmisíti a jogsértés megállapítását.

Ami az ár-összehasonlításra irányuló specializált keresési piacra gyakorolt potenciális versenyellenes hatásokat illeti, a Törvényszék másfelől elutasítja a Google azon érvét, amely szerint a verseny továbbra is élénk maradt amiatt, hogy e piacon kereskedelmi platformok vannak jelen, helybenhagyva a Bizottság azon elemzését, amely szerint e platformok nem ugyanazon a piacon működnek.

A Törvényszék elutasítja a Google által annak érdekében felhozott igazolásokat is, hogy vitassa a magatartásának visszaélésszerű jellegét. E tekintetben a Törvényszék kiemeli, hogy jóllehet az általános eredmények rangsorolási algoritmusai vagy a Google termékei vonatkozásában a specializált eredmények elhelyezésének és megjelenítésének kritériumai önmagukban a Google szolgáltatásainak versenybarát tartalmú javulásait eredményezhetik, ez a körülmény nem igazolja a perbeli magatartást, vagyis a Google ár-összehasonlító szolgáltatásának eredményei és a

³ 1998. november 26-i Bronner ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569).

versenytárs ár-összehasonlító szolgáltatások eredményei közötti egyenlőtlen bánásmódot. Ráadásul a Google adós maradt az e magatartással összefüggő olyan hatékonyságnövekedés bizonyításával, amely ellentételezné e magatartásnak a verseny szempontjából kedvezőtlen hatásait.

A jogsértés újbóli értékelését követően a Törvényszék végül helybenhagyja a Bizottság által kiszabott bírság összegét, ezzel együtt elutasítva a Google arra alapított érveit, hogy ez volt az első alkalom, amikor a Bizottság a perbeli magatartást a versenyszabályokra tekintettel elemezte, továbbá hogy az eljárás egy szakaszában a Bizottság hajlandó volt kísérletet tenni arra, hogy az ügyet kötelezettségvállalások útján oldja meg.

A Törvényszék, miután a szankció szintjének meghatározása érdekében saját maga értékelte a tényállást, egyrészt megállapítja, hogy a megtámadott határozatnak az általános keresés piaca tekintetében történő részleges megsemmisítése nincs kihatással a bírság összegére, mivel a Bizottság a kiszabott bírság alapösszegének meghatározása során nem vette figyelembe az e piacon teljesített eladások értékét. Másrészt, a Törvényszék hangsúlyozza, hogy jóllehet figyelembe veszi, hogy a visszaélés az általános keresés piacán nem nyert bizonyítást, tekintettel van arra is, hogy a perbeli magatartás különösen súlyos jogsértésnek minősül, továbbá hogy e magatartást szándékosan, nem pedig gondatlanságból tanúsították.

Ezen elemzés végén a Törvényszék helybenhagyja a Google-lel szemben kiszabott pénzügyi szankció összegét.